

societat

Les ADF

Voluntaris pel territori

L'esperit de servei, l'estima pel territori propi i la necessitat de protegir l'entorn natural més proper són els motius principals pels quals una persona es fa voluntària d'una Agrupació de Defensa Forestal (ADF).

NADEIA BALSALOBRE > TEXT I FOTOS

A tot Catalunya hi ha 300 ADF. A les comarques de Girona hi ha dues federacions —ADF Alt Empordà i ADF les Gavarres— que apleguen 26 ADF (13 i 13) i cobreixen el territori de l'Alt i el Baix Empordà, el Gironès i el Pla de l'Estany. A tota la demarcació hi ha una seixantena d'ADF.

Les ADF són associacions formades per propietaris forestals i els ajuntaments dels municipis del seu àmbit territorial, i tenen com a finalitat la prevenció i la lluita contra els incendis forestals: l'elaboració i execució dels programes de vigilància i divulgació per a la prevenció d'incendis forestals, l'execució d'accions d'ajuda a la prevenció dels incendis forestals —com ara l'arranjament de camins, neteges i manteniment d'infraestructures d'extinció— i el suport a l'extinció d'incendis forestals.

Cada ADF compta amb voluntaris de dos tipus, segons la funció que poden desenvolupar. Els que tenen el carnet groc poden intervenir a la «zona calenta», i els que tenen el carnet verd, no. Aquests darrers fan tasques de desbrossament i de suport. Els del carnet

groc fan suport a l'extinció, han de tenir una formació mínima certificada per l'associació, i han de passar unes proves mèdiques. Un cop admesos com a voluntaris, l'associació els té en una base de dades i sap durant tot l'any amb quanta gent pot comptar en cas d'incendi. Excepte en els mesos d'estiu, quan es contracten una sèrie de voluntaris sense retribució salarial.

Les federacions, entitats sense ànim de lucre en què s'agrupen les ADF, tenen per missió oferir assessorament tècnic i administratiu, crear bases de dades dels recursos humans i materials de les ADF, gestionar-ne el finançament, definir uns protocols d'actuació comuns, coordinar jornades de formació, engegar una xarxa de transmissions comuna —amb un centre de control durant els mesos de més risc

Excepte en els mesos d'estiu, quan es contracta una sèrie de persones, la resta de l'any es tracta de voluntaris sense retribució salarial

JUDIT PUJADO

d'incendi forestal—, implementar un sistema digital de transmissió de dades per facilitar la coordinació d'efectius, i organitzar i coordinar preventius en aquelles activitats lúdiques o socials que puguin comportar un risc per a les zones forestals.

Per sobre de les federacions hi ha un Secretariat (SFADF), que és l'interlocutor directe entre les agrupacions i la Generalitat.

ADF Alt Empordà

L'ADF RaGaVi, que aplega els municipis de Rabós, Garriguella i Vilamaniscle, a l'Alt Empordà, és de les més antigues de Catalunya: és la número 16 del registre. Arran del gran incendi del 1986 (de la Jonquera al cap de Creus) va sorgir el germen de l'ADF RaGaVi, i després es van anar creant altres ADF arreu de Catalunya. L'any 2005 es va crear l'Associació ADF Alt Empordà, que actualment aplega 13 ADF, totes les de la comarca excepte una (Navata), «tot i que aviat hi entrarà, bàsicament per qüestions pràctiques de la pròpia ADF i per afavorir la coordinació amb la resta», segons explica Miquel Simon, ADF voluntari a RaGaVi des de fa més de deu anys i actualment membre de la junta executiva de l'ADF Alt Empordà. L'Associació és qui gestiona les línies de finançament,

>> Les ADF de Gavarres Marítima fent exercicis a Santa Pellaia el 2008.

donacions i subvencions de les ADF membres, és qui coordina i munta el Pla de Prevenció i contracta els voluntaris. Les ADF que no hi són no tenen accés a res d'això.

Hi ha actualment unes 300 persones voluntàries a la base de dades de l'ADF Alt Empordà. «Tenim un país amb un gran esperit de voluntariat, per la qual cosa considerem que aquesta motivació s'ha de gestionar, i les ADF són una gran forma de fer-ho. El perfil habitual són veïns del municipi que han pres consciència del risc i dels greuges que ocasionen algunes situacions, i tenen ganes de donar un cop de mà».

A Albera-Cap de Creus, durant els mesos de juliol i agost hi ha quatre cotxes i una quinzena de persones a

«El perfil habitual són veïns del municipi que han pres consciència del risc i dels greuges que ocasionen algunes situacions, i tenen ganes de donar un cop de mà»

sou —ajuts de la Diputació— repartides entre el Control Empordà (sala de comunicacions) i els vehicles. Cada dia hi ha dues persones operatives, dues persones al control i un operador. Entre les actuacions més importants d'aquesta ADF destaca la lluita conjunta amb altres cossos i col·lectius durant el devastador incendi que hi va haver a la comarca l'estiu del 2012. Però per a Simon les actuacions més rellevants dels ADF són els arranjaments de pistes, el manteniment dels dipòsits d'aigua o la cura dels ramats de burros que mantenen a ratlla la vegetació als municipis.

L'ADF Alt Empordà manté una relació de col·laboració amb la federació veïna, la de les Gavarres, tot i que funcionen de forma independent. «Tenim una molt bona relació i una bona comunicació. Això és clau per poder treballar d'una manera més efectiva. Ambdues federacions intentem fer reunions periòdiques, per poder establir protocols i maneres de treballar conjuntes».

En un incendi forestal

Existeix un protocol que cal seguir en cas d'incendi. Un cop un ciutadà avisa el 112, el CECAT (Centre de Coordinació Operativa de Catalunya) desplega tot el protocol: activa Mossos, ADF, SEM, Cos de Bombers i Agents Forestals. Un ADF voluntari no es pot autoactivar, ha de ser l'ADF a la qual pertany qui l'activi. No pot anar mai sol a un incendi i hi ha d'anar completament equipat, tot seguint el protocol de prevenció de riscos.

La relació entre els voluntaris ADF i els Bombers «és bona en general, tot i que de vegades creuen que anem a prendre'ls la feina, sobretot ara que tenen una pugna amb l'Administració per la qual han decidit no activar-se en determinats moments. Es queixen que ells han hagut de passar una formació determinada que a nosaltres no se'ns demana, però finalment tots apaguem foc. I ells cobren i nosaltres som voluntaris. De vegades hi ha una certa tibantor, però davant d'un foc important tot això desapareix i anem tots units, intercanviem material i el que calgui. Sempre hem de tenir clar

**>> ADF voluntaris activats
aquest estiu passat a Vilamaniscle.**

quines són les nostres tasques en un incendi, i aquestes són clarament donar-los suport». Miquel Simon es queixa que treballen amb canals de ràdio diferents i que això, enmig d'un foc, representa un problema molt greu: «Fem la mateixa tasca i treballem junts, però ens trobem que la persona que coordina ha de tenir unes quantes emissores per poder parlar amb tots nosaltres, i que nosaltres no podem comunicar-nos amb els camions o amb qui calgui en un determinat moment si no hi tenim algú de nosaltres a prop. Desconec per què funcionem així, ja que la xarxa existeix».

A banda dels grups d'intervenció, tot sovint els ciutadans volen intervenir. Malgrat les bones intencions, Simon assegura que «als incendis ve gent amb ganes d'ajudar però poden passar desgràcies perquè no tenen mascaretes, es fiquen sols a dins del foc i de vegades nosaltres no sabem

que hi són». Per tant recomanen —gairbé supliquen— que no intervinguin.

Les ADF depenen del Departament de Medi Ambient perquè estan en dependència funcional del Cos d'Agents Rurals, mentre que els Bombers depenen del Departament d'Interior. Però davant d'un incendi depenen d'Interior també, perquè el comandament és dels Bombers: «És una incongruèn-

cia, perquè la nostra relació sempre és amb Bombers, són ells qui ens activen i no els Agents Rurals».

Miquel Simon es queixa que el tracte de l'Administració envers les ADF ha canviat molt en els darrers anys: «La recessió econòmica ha reduït subvencions i ajudes que rebíem, i això ha fet que moltes ADF tinguin realment problemes per poder dur a terme les tasques de prevenció, ja que fins i tot a algunes els costa mantenir les eines i màquines en un estat òptim».

Nadeia Balsalobre és periodista.

«La recessió econòmica ha reduït subvencions i ajudes que rebíem, i això ha fet que moltes ADF tinguin realment problemes per poder dur a terme les tasques de prevenció»

Per saber-ne més:

<http://sfadf.org>
<http://www.adfaldtemporda.org/>
<https://www.adfgavarres.cat/>